

УДК 373.2.091.33-056.264:37.018.43

Некашина А.О.¹, Семенцова О.М.², Гавриленко О.В.³

¹студ. гр. УФКС-312м НУ «Запорізька політехніка»

²канд. психол. наук, доц. НУ «Запорізька політехніка»

³старш. викл. НУ «Запорізька політехніка»

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ МНЕМОТЕХНІКИ ДЛЯ КОРЕКЦІЇ ТА РОЗВИТКУ ЗВ'ЯЗНОГО МОВЛЕННЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ІЗ ЗАГАЛЬНИМ НЕДОРОЗВИТКОМ МОВЛЕННЯ В УМОВАХ СУЧАСНОГО ЗДО

Стан розвитку мовлення відіграє важливу роль у формуванні психічних процесів дітей, впливає на їх навчальну діяльність та соціалізацію. У дітей із ЗНМ спостерігаються порушення мнестичних функцій, що виявляється у низькій здатності запам'ятовувати словесні стимули. Низький рівень розвитку вербальної пам'яті призводить до труднощів запам'ятовування та відтворення вербальної інформації. У них недостатньо розвинутою є довільна слухова увага, рівень розвитку якої впливає на здатність до довільного запам'ятовування. Діти із ЗНМ не запам'ятовують багатокрокові інструкції. При виконанні вербальної інструкції замінюють або скорочують дії [1]. Ці особливості розвитку дітей із ЗНМ впливають на рівень розвитку зв'язного мовлення та потребують впровадження в практику роботи з ними спеціальних методів та прийомів щодо корекції цих порушень.

Дані тези містять опис особливостей використання мнемотехніки для розвитку та корекції зв'язного мовлення дітей із ЗНМ III рівня на базі закладу дошкільної освіти (ясла-садок) комбінованого типу № 244 «Біла лілея» Запорізької міської ради.

ЗНМ III рівня у дошкільників характеризується такими особливостями: словниковий запас наближений до нормального; труднощі виявляються у лексико-граматичній складовій мовлення. Діти замінюють слова за смисловими або звуковими ознаками, використовують в мовленні прості речення [1]. Отже, головними завданнями розвитку зв'язного мовлення дитини є вдосконалення монологічного мовлення. Для досконалого володіння монологічним мовленням необхідно сформувати у дитини великий обсяг словника, удосконалити граматичну та фонетичну будову мовлення. У логопедичних групах з дітьми різного віку розвиток монологічного мовлення відбувається за рахунок розвитку у дітей різних видів мовленнєвої

діяльності: переказу творів, складання розповідей, описів та заучування віршів [2]. На заняттях з розвитку зв'язного мовлення, для кращого сприймання і перероблення зорової інформації та зберігання її в пам'яті дитини, використовується мнемотехніка.

Мнемотехніка – це спосіб засвоєння інформації, шляхом утворення зв'язків, за допомогою різних методів та прийомів. Вона допомагає при запам'ятовуванні, розвиває пізнавальні процеси, підвищує тривалість зберігання та якість відтворення засвоєної інформації. Роботу з дітьми із застосування мнемотехніки потрібно починати з простих мнемоквадратів, послідовно переходити до мнемодоріжок, а пізніше – до мнемотаблиць та колажів [3].

За допомогою опорних малюнків, що складають основи мнемотаблиць, діти легше заучують вірші, складають розповіді. Розглянемо етапи роботи при вивченні вірша за допомогою мнемотаблиць: виразне читання вірша педагогом; повторне читання вірша педагогом з опорою на мнемотаблицю; поглиблена робота над розумінням та запам'ятовуванням змісту вірша: надавання відповіді на поставлені запитання; пояснення незрозумілих слів у доступній для дитини формі: їх значення та семантичні особливості; розглядання або складання разом мнемотаблиці; читання дорослим вірша, кожний рядок окремо, і повторення цього рядка дитиною з опорою на мнемотаблицю; самостійне відтворення дитиною віршу з опорою на мнемотаблицю [2].

Отже, впровадження технологій мнемотехніки в роботу з дітьми із ЗНМ III рівня сприяє:

- кращому засвоєнню дітьми нової інформації та її відтворенню;
- розвитку комунікативних та пізнавальних здібностей вихованців;
- розвитку зорової та слухової пам'яті, уваги, уяви;
- формуванню та розвитку словникового запасу та комунікативно-мовленнєвої компетентності;
- підвищенню інтересу дітей до виконання вправ.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Логопедія. Підручник. Третє видання, перероблене та доповнене / за ред. М. К. Шеремет. К.: Видавничий Дім «Слово», 2014. 672 с.
2. Чепурний Г. А. Мнемотехніка: технологія ефективного засвоєння інформації в умовах сучасної освіти. Навчально-методичний посібник. Тернопіль: Мандрівець, 2014. 152 с.
3. Чепурний Г. А. Освітня мнемотехніка: навчально-методичний посібник. Тернопіль: Мандрівець, 2020. 152 с.